

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการบริการของเทศบาลตำบล ด้านด้านการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นและ อสม. และด้านสวัสดิการสังคม จำนวน 31 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales, 1970 : 50 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มีความพึงพอใจในระดับมาก	ให้	4 คะแนน
มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง	ให้	3 คะแนน
มีความพึงพอใจในระดับน้อย	ให้	2 คะแนน
มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นคำถามแบบปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้เพียงพอในการศึกษา และสร้างแบบสัมภาษณ์ถูกต้องตามหลักวิชาการ แนวการสัมภาษณ์ในการศึกษานี้มุ่งวัดตัวแปร 1 ตัวแปร ด้านการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ ด้านการบริการของเทศบาลตำบล ด้านการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นและ อสม. และด้านสวัสดิการสังคม การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังกล่าวเพื่อให้แน่ใจว่าจะได้แบบสัมภาษณ์ที่มีคุณภาพเพียงพอที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชิงลึก

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผน จัดเตรียมชุดคำถาม และวิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนล่วงหน้า

มีการดำเนินงานแบบเป็นทางการภายใต้กฎเกณฑ์หรือมาตรฐานเดียวกัน ที่เป็นการจัด
สวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ
จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริการของเทศบาลตำบล ด้านการมี
ส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นและ อสม. และด้านสวัสดิการสังคม และข้อเสนอแนะในการจัด
สวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ
จังหวัดร้อยเอ็ด

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. แบบสอบถาม กำหนดขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยทำการศึกษารายละเอียดจากตำรา แนวคิด
ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพ
ผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด

1.2 ร่างแบบสอบถามเพื่อให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และ
องค์ประกอบของการวิจัยของคำถามโดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 1.1 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด
ในการศึกษาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพน
เมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด

1.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อ
ตรวจสอบ แก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสม และความถูกต้อง

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณาความ
สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ในด้านเนื้อหา ภาษ การวัดผลและ
ประเมินผล โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-objective Congruency หรือ
IOC) โดยกำหนดให้มีคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 48)

ถ้าข้อคำถามมีความสอดคล้อง มีค่า = +1 คะแนน

ถ้าข้อคำถามมีความไม่แน่ใจ มีค่า = 0 คะแนน

ถ้าข้อคำถามไม่สอดคล้อง มีค่า = -1 คะแนน

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .67 ขึ้นไป จึงถือว่าสามารถนำไปเป็น

คำถามการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ประกอบด้วย

1.4.1 นางนงนุชกานัล ศรีจันทร์โท วุฒิการศึกษา รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองสูงสวรรค์ (นักบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล 8) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.4.2 นางศิริลักษณ์ สรรพอำไพ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (ภาษาไทย) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกท่างาม อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

1.4.3 นางนภสร ดวงหัตถ์ดี วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การวัดผลและประเมินผล) ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนาโคกวิทยา อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรกลุ่มพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายในเขตอำเภอพนมไพร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับรวมทุกข้อ (Item-total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 158 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99)

1.6 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบสัมภาษณ์ กำหนดขึ้นตอน ดังนี้

2.1 กำหนดประเด็นสัมภาษณ์ตามกรอบการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 3 ด้าน

2.2 ร่างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.3 นำแบบสัมภาษณ์เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไข และเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้อง

2.4 นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรง ความถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมเนื้อหา

2.5 นำแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 ขอนหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีตำบล โพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากผู้สูงอายุ ผู้นำท้องถิ่น และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตเทศบาลตำบล โพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ตอบแบบสอบถาม

1.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว จากนั้นจึงตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Interview)

การสัมภาษณ์ (Interview) ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูล (Data Collection) หลาย ๆ รูปแบบ เริ่มจากการการเข้าหาข้อมูลเบื้องต้นจากหน่วยงานเทศบาลตำบล โพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด เข้าไปแนะนำตัวกับนายกเทศมนตรี และสร้างความคุ้นเคย โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้ทำการสัมภาษณ์เอง เพื่อให้ได้ข้อมูลละเอียดตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) การสัมภาษณ์จะไม่กำหนดรูปแบบมาตรฐาน (Unstructured Interview) ไม่มี การกำหนดข้อคำถามอย่างตายตัว แต่จะกำหนดไว้เพียงกรอบหรือประเด็นที่จะสัมภาษณ์เท่านั้น โดยอาศัยกรอบและแนวคิดเป็นปัจจัยสำคัญในการตั้งประเด็นคำถาม และจะไม่เรียงลำดับคำถามก่อนหลังเหมือนที่กำหนดเอาไว้ คำถามจะมีลักษณะแบบปลายเปิด และหากว่าในขณะที่สัมภาษณ์พบปรากฏการณ์หรือประเด็นปัญหาใดก็จะทำการสัมภาษณ์โดยละเอียด เพื่อให้ได้คำตอบอย่างชัดเจน พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในแถบบันทึกเสียง มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียมการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา ที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างทีละคน และเตรียมเครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

2.2 ขั้นดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตามหัวข้อที่กำหนดไว้และจดบันทึกคำให้สัมภาษณ์ พร้อมบันทึกเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด

4.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัส ตามแบบการลงรหัส (Coding Form)

4.3 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ ตามวิธีการของลิเคิร์ต

(Likert, 1970 : 275 ; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102 – 103)

มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีความพึงพอใจในระดับมาก ให้ 4 คะแนน

มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีความพึงพอใจในระดับน้อย ให้ 2 คะแนน

มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตาราง พร้อมคำอธิบาย

4.5 วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102-103)

ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

ได้คะแนนค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย

ได้คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

4.6 วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้สูงอายุ ผู้นำท้องถิ่น และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ ใช้ *t*-test (Independent Samples) และจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานะ/ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One Way Analysis of Variance : *F*-test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีพบว่ามีความแตกต่างผู้วิจัยจะใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Least Significant Different) (ศุภวัฒน์กร วงศ์ชนวสุ และพีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์, 2552 : 146-147)

4.7 วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการพรรณนาความ (Descriptive Analysis)

5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) นำมาเรียบเรียงและจำแนก จากนั้นนำมาสร้างข้อสรุปของแต่ละคน โดยแยกเป็นด้าน ๆ ทั้ง 3 ด้าน โดยการพรรณนาความ (Descriptive Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมเกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผล ประกอบด้วย

1. หากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัดใช้สูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิษฐณี, 2546 : 220)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\frac{\sum R}{N}$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ โดยใช้วิธีหาความเชื่อมั่นใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 35)
3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)
4. การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
5. สถิติทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้สูงอายุ ผู้นำท้องถิ่น และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโพนเมือง อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ ใช้ *t*-test (Independent Samples) และจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (One Way Analysis of Variance : *F*-test) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กรณีพบว่ามีค่าแตกต่าง ผู้วิจัยจะใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ LSD (Least Significant Different) (สุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ และพีรสิทธิ์ คำนวนลศิลป์, 2552 : 146-147)
6. การวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะ จะใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการพรรณนาความ (Descriptive Analysis)
7. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics)